UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 14. Traditiones seniorum. Quis harum fuerit auctor traditionum, & quales illa, nominatim autem illa de filiis contra parentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-52962

Visual Library

Comprehenduntur in conſilijs, quibus cogitant & (vt dicitur) laqueus laqueum reperit. Condemnant illi diſcipulos, quòd ſeniorum traditiones tranſgrediantur: Hæc ipſa ſententia voſipſos cõdemnat, qui Dei ſancita præuaricamini. Trutinat
III. D. Aug. verba D. Pauli, qui ait, quòd qui defectus arguit alterius, ſeipſum priùs introſpiciat: *Conſiderans teipſum* quid hoc, ſi peccauit alter, egone me ipſum conſiderabo? Alterum moneo de eo, quod in ipſo notaui, num oculos teneos in meipſum retorquere? Non conuenire videtur: hic loqui, & ibi videre. Ne docentem reprehẽderis: tibi namque cauendum eſt, ne proximum condemnando, teipſum condemnes: vnde tali à te modo corripiendus eſt alterius defectus, vt tibi caueas, ne contra te feras ipſe ſententiam, ne, ſi proximo dixeris *quare*, tibi quoque reſpondeat: *Et quare*: & ſupus decidat in laqueum.

43 Parcat mihi Dominus, heu quot poſſemus declarare condemnatos propria ſua ſententia, qua feriunt alterum, idque iure potiori: peius etenim illud eſt, quod ipſi agunt, quàm quod ab alijs actum eſſe reprehendunt, velut hi hypocritæ Phariſæi. Rimatur D. Chryſoſto. ſæpius iam repetitam, de Nathan, & Dauide hiſtoriam. Caſum proponit propheta prophetæ, de diuite, qui quo lautius exciperet hoſpitem, furto à viro paupere ſublatam oniculam (cum ipſe multo grege abundaret, quo poſſet genialiter epulari) iugulauit. Reſpondet Dauid: *Viuit Dominus: quoniam filius mortis eſt vir qui fecit hoc*. q. d. mille meretur mortes, homo eſt natus ad patibulum, & confirmat iuramento ſententiam: *Viuit Dominus*. Præcipitata ſententia. *Legis terminos exceſſit*, (inquit D. Chryſ.) nulla etenim lex aut humana aut diuina furem morti adiudicat, ob interemptã ouẽ, Dauid nihilominus diuitem morte condemnat ouis raptorem. O Dauid illa ipſa oris tui ſententia, ipſe condemnaris, & potiore quidem ratione, non enim tu ouis alienæ, ſed mulieris raptor alienæ, non tu ouem iugulaſti, animal irrationale, ſed Vriam militem, cæteris tibi fideliorem.

Eadem phraſi ponderat D. Grego. quàm prudenter Chriſtus accuſatoribus adulteræ reſponderit: *Qui ſine peccato eſt veſtrum &c. Ad aliena quippe peccata punienda ibant & ſua reliquerunt: reuocat vſque intus ad conſcientiam, vt prius propria caſtigent, & tunc aliena reprehendant*. Hinc
VI. quoque declarat cauſam ob quam Iſraelitæ punitionem ſceleris Tribus Beniamin aggreſſuri, fuerunt ab hoſtibus, vna & altera vice ſuperati. Procedebant enim ſuperbi in proximi peccatũ auſteriores, ipſi grauioribus contra Deum commiſſis peccatis obnoxij. Quot audimus qui vidẽtes furem ob quatuor aſſium delictum virgis cædi exclamant. O quàm iuſtè centum luat verberibus: nec ipſi vident, ſe crimine peculatus infames pauperum ſanguiſugas, & conuenientius multo illorum humeros flagra illa etiam duplicata contunderent. Cernit alter ſuſpendi latronem, qui leuiter per viam furtum commiſit, & ait: *Benedictum lignum per quod fit iuſtitia*. nec Sap. 14. 7. ſeipſum intuetur, qui pede ſtãte, & interruptim, in ille commiſit furta ſaculatum, mille ad hoſpitale pauperes deportanit, ex illis de quibus Dauid: *Qui deuorant plebẽ meã, ſicut eſcã panis*. Pſ. 13. 1. 4. Teipſum conſidera, & audi ad tuum etenim *Quare* alterius echo reſonat: *Quare & vos &c.*

§. 14. Traditiones ſeniorum. *Quis harum fuerit auctor traditionum, & quales illæ, nominatim autem illa de filiis contra parentes.*

QVæ fuerint illæ traditiones, quiſue earũ auctor apertè non conſtat. Opinatur D. Epiph. quod aliquæ ante captiuitatẽ Babylonicã incœperunt, quarum inſtitutor fuit eximius Doctor Achiba nomine: aliæ verò poſt illas, quarum conditores fuerunt Daniel, & filij viri cuiuſdam illuſtris Aſſamonei. D. Hiero. credit illas paulo ante Saluatoris aduentum exortas, quibus principium dederunt duo celebres Rabbini inter Iudæos Rabbi Sammai & R. Hillel. ex quorum familijs originem trahebant celebriores Scribæ & Phariſæi, vnde & illi zelatores illarum erant, ſtrenuique defenſores. Notat ſimiliter quod nominibus ſuis proferebant quales forent illæ traditiones: *Sammai* namque ſignificat *Diſſipator & Hillel prophanus*: quod enim illi contendebant, hoc erat, Dei legem ſuis diſſipare, & prophanare traditionibus, illas namque non alia de cauſa condiderunt, niſi in legis diuinæ deſtructionem, illas autem vocabant: *Deuteroſes*. vt notat D. Hieron. & D. Augu. quod ſignificat: ſecundariæ leges. Et addit D. Aug. non fuiſſe leges ſcriptas, ſed memoriæ mandatas, ex vno ad alterum tranſmiſſas: proinde, de die in diem peiores ac ſordidiores, ſicut fieret de panno, qui de manu ad manum deuolueretur, ſi illæ eſſent inquinatæ.

Arbitror ego conformiter doctrinæ D. Irenæi, qui ex profeſſo de hoc agit, quod ambo hæc in duobus fuerint vera, & traditiones aliquas

fuiſſe 27.

Margin notes: 44 — Hæreſ. 42. — In c. 8. Iſai. — Epiſt. ad Algaſiam q. 10. — Li. 2. contra aduerſarium legis & prophetarum c. 1. & 2. — L. 4. contra hæreſ. c. 25. 26. 27. — D. Chry. in Pſ. 50. — D. Greg. — 2. Reg. 12.

fuiſſe antiquas, illas nimirũ, quas dicit D. Epiph. paucas fuiſſe, rationique conformes, ſaltem earum aliquas; illas pariter à viris doctrinâ preclariſſimis fuiſſe inſtitutas, ad quarumdam difficultatum enodationem, in quibus populus dubius hærebat, circa legis diuinæ mandata. Et ſingulariter hoc expedit D. Hier. circa iter Sabbathi ad duo millia paſſuum. Præceperat Deus, vt die Sabbati vel feſti requieſcerent, ſuis domibus incluſi: *Nullus egrediatur de loco ſuo die ſeptimo; maneat vnuſquiſque apud ſemetipſum.* Dubitabãt, ſi licitum eſſet domo egredi, & pedibus ſtare, declarant illi. Rabbini, licitum illis eſſe foras egredi, modò vltra duo millia paſſuum iter non extenderetur. Recepta fuit hæc traditio, adeoq; celebris, vt inde diceretur. *Iter Sabbati* diſtantia duorũ milliũ paſſuum. Aliæ verò fuerunt modernæ paulo ante Chriſti aduentum inſtitutæ à Scribis & Phariſæis ſenioribus, & velut omnium Doctoribus, qui vt erant ambitione, malitia, vanitate & auaritia contaminati, leges ſeu traditiones condiderunt, illis conuenientes, tales, vt omnes diuinæ legi repugnarent, vel ſaltẽ vanæ eſſent ac ſuperſtitioſæ. Et hic (inquit D. Irenæ.) illud Domini per Iſaiam de principibus Sacerdotum impletur: *Caupones tui miſcent vinum aqua, oſtendens quod Dei precepto miſcerent ſeniores aquam traditionem &c.* Aqua, quæ vini virtutem, & legis diuinæ eneruat fortitudinem, illamque peruertit.

Epiſt. cit. 1. — *Exo. c. 16. 29.* — I. Quale ſit iter ſabbati. — *Act. c. 1. 10.* — D. Iren.

45 Sunt autem illæ, quas, vt notat D. Auguſt. D. Paulus nominat: *Inanes fallacias ſecundum traditionem hominum*, & D. Petrus. *Vana veſtra conuerſatione paternæ traditionis*, de quibus ſic D. Clem. Papa. *Solum hiſtoriæ cauſa illas lege, ut cognoſcas & glorifices Deũ, qui te à talibus, & tantis vinculis liberauit;* illi alludens, quod ex D. Petro retulimus, Deo reddatis gratias quod per Chriſtum: *Redempti eſtis de vana veſtra conuerſatione.* D. Hier. illas nuncupat: *Aniles fabulas* inſuper & D. Pau. (vt apte D. Augu.) dum ait: *Propbanas & aniles fabulas deuita.* Et alio loco: *Nõ attenderent fabulis Iudaicis.* Et ipſe D. Aug. illas intitulat: *Deliramenta Iudæorum.* Illarum multas Redemptor noſter, in ſuæ prædicationis exordio ſubuertit, dixitque eſſe reprobatas in illo ſermone habito in mõte illa ſuit ſcilicet adeo nominata quaſ-do-cebat à Deo populo mandari: diliges amicũ & abom inaberis inimicum: quã ſic refert: *Audiſtis: quia dictum eſt antiquis: diliges proximũ tuũ &c.* Et altera, qua tradebant à Domino præceptũ, nõ falſum teſtimonium dicendum, ſed cum illud falſum non eſſet, quantumlibet iuramentum nõ prohiberi: *Audiſtis quia dictum eſt non periurabis.* Et illa quoque, qua tenebat à Deo prohiberi adulterium actu completum, non autem, mulierem concupiſcere alienam: *Audiſtis: quia dictum eſt antiquis: non mœchaberis: &c.* Nec non inter illas hæc recenſetur, quam hodie Chriſtus producit ad lucem.

L. 2. cõtra aduerſa. leg. ca. 14. — *Ad Colloſ. 2. 8. 1. Pet. 1. 18.* — D. Clem. Pon. *Li. 1. Conſtitu. Apo. c. 7.* — II. Iudæorũ traditiones fabulæ vocantur. — *Epiſto. ad Algaſ.* — *1. ad Timot. 4. 7.* — *Lib. 2. cit. cap. 1.*

Expoſitionem ediderant, & velut traditionem conſuetudine receptam, qua profitebantur quòd licet præcepiſſet Deus parentes à filijs eſſe honorandos, vellet nihilominus ſeipſum parentibus honore anteferri, quocirca, ſi quando pater aut mater neceſſitate premeretur, & ad filium pro ſubſidio confugeret, filius hic, quod parentibus dandum eſſet, offerret Deo, templo & Sacerdotibus, parentibuſque reſponderet. Parentes mei deſideratiſſimi, multum (fateor) vobis debeo, at plura Deo, qui pater eſt primarius, illi hoc offero, vt tali, tamque bonus ille eſt, vt hanc pariter ſit recepturus pro vobis oblationem, vobiſque proderit, per hanc enim vobis & mihi liberalis benefaciet, voſque huius, quod offero, ſacrificij reddo participes. Ita vt, quod parentibus tribuendum erat, illud Deo ſacrificium offerrent & iam velut quiddam Deo dicatum prætendebant dari non poſſe parentibus etiam fame pereuntibus. Idcirco illud vocabant *Munus*, vt Chriſtus hic notat, & D. Cyrillus Alexandr. præclaris probat S. Scripturæ locis lectu digniſſimis, ad horum verborum intelligentiam, maximè verò huius *Munus*, quod ſignificat munus Deo conſecratum: quocirca quando hoc Deo dedicabant, illâ ſolemni vtebantur ceremoniâ, quam lex in ſacrificijs ſeruandam præſcribebat, nempe, manus ſuper illud ponebant, quo ritu, (vt notat Abulenſ. & noſter Oleaſter) teſtabantur, quòd illud perfecte à ſe manu mitterent, omnique ſua eximerent poteſtate, & in Dei perfectum transferrent liberè Dominum. Eo modo quo Romani dum ſeruum libertate donabant, vt oſtenderent, quòd eum integre ſua ſoluerent manu ac poteſtate, manus ſuper illum extendebant: vnde traxit originem verbum illud *Manumiſſionis*. Hoc modo miſeri fame parentes interibant; ſuas vero Sacerdotes facultates augebant. Accurrebat inops pater ſuam filio proponens extremam neceſſitatem, qui quod dare tenebatur, quo patri poſſet ſuccurrere, ſibi ſumebat, aiebatque patri. Hoc Deo patri vtrique primo do, dicoque: te vero pater mi, ſuffragij huius oblationis reddo participem, vt ibi pariter coram Domino proficiat in ſalutem. Quod ſi pater vrgeret, auxilium poſtulans; reſpondebat ille:

ille: pater mi, iam vides hoc eſſe Domino dedicatum: idcirco namque te ſpectante illud Deo conſecraui, nec ratio patitur, illi auferatur, vt tibi in ſubſidium erogetur.

46 Hæc omnia ſubtiliter exponit noſter Card. Caiet. Vides, quam iniqua ſit hæc traditio, quàm animi plena peruerſitate, qua eneruabant & decimabant præceptum parentes honorandi: illud etenim de colendis parentibus mandatū (vt aduertit probatque D. Hier.) nedum honorem ſpectat, quo parentibus caput aperimus, verbis vtimur demiſſis, recti coram illis conſiſtimus exteriori colimus reuerentiâ, ſed præcipuè, dum eis inopiâ laboratibus opitulamur: *Honor in ſcripturis* (inquit) *non tantum in officijs & ſalutationibus deferendus, quantum in eleemoſynis &, munerum oblationibus ſentitur.* Ita loquitur Apoſt. diſcipulo ſuo ſcribens Timotheo: quo ſignificet, viduis ſuccurreret indigentibus, dicens: *Viduas honora, quæ verè viduæ ſunt.* Similiter vt dicat eſſe ſacerdotibus ac Prælatis de neceſſarijs prouidendū, ſic loquitur: *Qui bene præſunt Presbyteri, duplici honore digni ſunt, maximè qui laborant in verbo.* Hoc primariò Deus filijs mandat parentibus exhibendum, eorum ſc. ſubleuent indigentiam, illis in quibus laborant, obſequia deferant. Ita declarat Salomon: *In opere & ſermone & omni patientia honora patrem tuum.* Primò & præ omnibus, operibus, honor exhibendus. *In opere*, illis ſeruiendum, quibuſcumque indiguerint illis ſubminiſtrandum & quæcumque illos delectãt, placentque ſuggerenda. Secūdò *In ſermone*, magnâ parentibus reuerentiâ, ac ſubmiſſione loquendum. Tandem *In patientia*, eorum reprehenſio, ſenectutis moleſtia, infirmitas, conditioneſque ſufferendæ. Hoc luculenter probat D. Hier. Epiſtola, quam ad preces cuiuſdam ſcripſit Monachi: habebat hic matrem, ac ſororē, quæ fratrem à ſua repellebant ſocietate ſed nec ſoror matrem ſecum patiebatur, certis de cauſis à D. Hier. ibidem relatis. Multā peragrauit hic monachus regionē, vſurus D. Hier. deprecās, ſorori, matriq; litteras daret, vtramque de quibuſdā defectibus reprehenſione dignis argueret, matri præciperet, filiæ curā ſuſciperet diligentē: ſorori, matri humiliter obediret. Licet autem aliquoties ſe D. Hier. excuſaret, obtinuit tamen Monachus quod intendebat. Quocirca filiæ ſcripſit eam adhortatus, matri ſedulò ſeruiret, ſubmiſsè obediret patienterque perferret. Licet autem illi potuiſſet obijcere, quod: *Non erat bene morata, & nō poſſum cum huiuſmodi viuere:* reſpondet illi nihilominus & hinc ſtrictiorem matri obediēdi eſſe cit obligationē: *Primum quidem, etiamſi talis eſt, maius tamen habebis præmium, ſi talem nō deſeras, illa te portauit in vtero, aluit, & difficiliores infantiæ mores blanda pietate ſuſtinuit, lauit pannorum ſordes, & immundo ſæpe fœdata eſt ſtercore. Aſſedit ægrotanti & quæ pro te faſtidia ſuſtinuit, tua quoque paſſa, ad hāc perduxit ætatem.* Omnes illæ à D. Hier. allatæ rationes ſtrictam filiis declarant rationem obediendi, ſeruiendiq; parentibus, omneſq; illæ eo diriguntur, vt conſtet, quod eſſe & vitam qua gaudemus, eiuſque conſeruationē, nos filij referre debeamus pietati, quâ nos parentes ſuſtinuerunt: autē præmiſerat: *Dñs Ieſus Chriſtus ſubiectus erat parentibus ſuis, alterius vtero alterius brachijs. Vnde & in cruce pendens, commendat matrem diſcipulo, quam numquam ante crucem dimiſerat:* Quod autē in cruce Saluator matrem cōmendauerit, argumentum eſt euidens, quòd viuens eius numquam ſedulam dimiſerit curam, & extremis mortis oppreſſus anguſtijs de matre illi non deficit ſolicitudo, videamus ſi tale exemplum, tanta à parentibus accepta beneficia, filios obligent, vt illis humiliter obediant, ſeruiantque diligenter. Propoſuit hoc filio ſuo Tobiæ Tobias, illum conatus inducere, ne matri ſuæ in quoquam deeſſet, ſeruiretque in omnibus: *Honorem habebis matri tuæ omnibus diebus vitæ tuæ: memor enim eſſe debes, quæ & quanta pericula paſſa ſit pro te &c.*

Margin: D. Hier. Ep. 27. Tom 1. — V. Rationes honorandi parentes. — Tob. c. 4. 5. — 1. Tim. c. 5. — IV. Quomodo ſint honorandi parentes. — Eccles. 3.

§. 15. Deus dixit: honora patrem tuum.

Infringebant illi præceptum honoris debiti parentibus, ad quod Deus illos volebat obligare, ſuam paternæ connectens benedictionem in Iacob.

47 PEruerſam hic attende Phariſæorum traditionem diuino præcepto tam ſtrictè obliganti contrariam. Præceptum diuinæ legis inter cetera grauius, hoc erat, quo filij parentes honorare, eorumque neceſſitatibus ſeruire tenebantur D. Paulus hoc nominat, *Primum in promiſſione.* Duabus de cauſis. Prima quia primum præceptum, cui Deus annexuit de præmio ſpōſionem, hoc eſſe perhibetur. Mandata diuino ſuo deſcribit digito, nihil illis quæ ſcripſerat ſuperaddendo: *Non habebis Deos alienos, Non periurabis, ſabbata ſanctifices.* Porro hoc de honorandis parentibus ſcripturus, ſtylum extendit, & eodem quo ſcripſerat digito, pariter ſcripſit & præmium, obſeruatoribus deſtinatum: *Honora patrem tuum, & matrem tuam, vt ſis longæuus ſuper*

Margin: I. Præceptū de honorãdis parentibus quomodo ſit primū in promiſſione. Ad Ephe. 6. 2. Exo. 20. 3.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN